

Kaderimde yazılıysa benim suçum ne?

www.ateistlerecevap.org/2017/05/kaderimde-yaziliysa-benim-sucum-ne.html

ateistlerecevap

Mayıs 5, 2017

Değerli kardeşimiz,

Sorunuzu bazı soru ve cevaplarla açıklamaya çalışalım.

Kader, bir iman rüknüdür ve şöyle tarif edilir: “Kader, hak teâlâ’ nın, ezelden ebede kadar olmuş ve olacak her şeyin, her şeyini ve her hâlini, zamanını ve mekânını, sıfatlarını ve özelliklerini ezeli ilmiyle bilip, ona göre, takdir etmesidir.”

Kaza ise, kaderde planlanan bir şeyin yaratılması, varlık sahasına çıkarılmasıdır.

Kâinatın altı devrede yaratılışından, insanın ana rahminde dokuz ayda teşekkülüne kadar her hâdise kaderi gösteriyor!..

Güneş sisteminden atom sistemlerine kadar her hikmetli tanzim, kaderi ilan ediyor!..

Elementlerin sayıları ve özellikleri, kaderden haber veriyor!.. Bitkilerin ve hayvanların cinslere, türlere ayrılmış olması, her türe farklı kabiliyetler takılması, hep kader ile olmuş!..

Meleklerin, hayvanların ve cansızların sabit makamlı kılınması, insanların ve cinlerin ise imtihana tâbi tutulması, kader ile plânlanmış!...

Cennet ve cehennemın yaratılması, ilâhî ilim ile takdir edilmiş!... O menzillere hangi yollardan gidileceği de yine kader ile tespit edilmiş!..

Hangi güzel amele ne kadar sevap, hangi günaha ne kadar azap verileceği de kader ile tayin edilmiş!..

Bir bilim dergisinde, insan bedenindeki harika nizam anlatılıyor ve ilâhî takdir konusunda çok güzel misâller sıralanıyordu. Ve yazı şöyle bağlanıyordu:

“Bedenimizin tamamı bir yana, sadece baş parmağımız olmasaydı teknik ve medeniyet ortaya çıkmazdı.”

Gerçekten de, bütün buluşlar, keşifler, sanatlar bir yönüyle, baş parmağa bağlı. O da diğer parmaklarla yan yana gelseydi, ne kalem tutabilirdik, ne kaşık, ne de çekiç. İnsanoğlu, bütün varlık âlemi bir yana, sadece başparmağına ibret nazarıyla bakabilse, ilâhî takdiri en

açık bir şekilde görecektir.

Kader konusunda ezberledikleri birkaç soruyu durmadan tekrarlayan adamlar, kaderin bu aslı manasını hiç düşünmezler. Şu haşmetli kâinatın bir ezeli ilim ve takdirle, safha safha yaratıldığı akıllarından bile geçmez. Kaderin bu haşmetli tecellilerini seyredemedikleri gibi, çekirdekleri, tohumları, yumurtaları, spermaları, genleri de bu açıdan değerlendiremezler. Halbuki, bu küçük yaratıklar sanki cisimleşmiş birer plan, birer program... Allah'ın hârika takdirini ve ince hikmetini akli başında olanlara ilan ediyor, ders veriyorlar.

Ve insan, yaratılışı icabı, kadere inanmakla mükellef!.. Çünkü, ölçüden, tartıdan anlıyor. Yapmaya karar verdiği bir evin odalarını bilerek takdir ediyor. Mutfağını, banyosunu, hep yerli yerine koyduruyor. Yarını hakkında planlar kuruyor, hedefler tespit ediyor, kararlar veriyor. İşte bu yaratılışı onu kadere imanla mükellef kılıyor.

Düşünelim bir kere: şu görünen varlıklar içerisinde bizden başka hangi fert kendi varlığından ve yaratılış safhalarından haberdar? Ne olduğunu, niçin yaratıldığını ve nereye gittiğini bilen hangisi?!.. Kuşlar mı, ağaçlar mı, güneş mi, ay mı?!.

Hayvanlar kendi organlarından habersiz. Bitkiler yapraklarını tanımaz. Deniz, içinde yüzen balıklardan gafil. Ay, neyin etrafında döndüğünü bilmez.

Ama insan öyle mi? Kendi bedenindeki nizam kadar, ruhundaki intizamı da biliyor.

Elementlerin vazifelerini bildiği gibi, hayvan türlerini, sema sistemlerini de tanıyor. Her ferdin, her nevin ve her sistemin niçin yaratıldığını, ne gibi hikmetler taşıdığını, az da olsa, anlayabiliyor. Bu yaratılışı sayesinde, kaderin eşyadaki o sonsuz tecellilerine de bir derece muhatap olabiliyor.

Kadere iman huzur kaynağı

Kadere iman, insan için, en büyük huzur kaynağıdır. Mümin olan insan, gerek kendi nefsinde gerek dış âlemden gördüğü bütün tanzim ve takdirlerin nice hikmetlerle dolup taşıdığını ve hepsinin de rahmeti netice verdiğini düşünür. "Kaderin her şeyi güzeldir." diyerek, başına gelen her türlü hâdisenin altında rahmet ve hikmeti arar. Dünya ve âhîret saadeti için gerekli her teşebbüsü yapar ve sonunda Allah'ın rahmet ve keremine itimat eder, huzur bulur!.. Kaybettiğine gam çekmez. Geçmişte kaçırdığı fırsatlara "ah!" etmez. "Şöyle olsaydı böyle olmazdı!" yahut, "Böyle olmasaydı şöyle olurdu!" gibi lâfların ruha sıkıntı vermektense öte bir fayda sağlamadığını bilir. Mazinin yükünü sırtından atar. Allah'a güvenerek istikbale doğru yol almaya koyulur, huzur bulur!.. Allah'ın kendisine lütfettiği nimetlerle, servetlerle, kabiliyetlerle övünmez, gururlanmaz. Her hayrı ondan bilir, huzur bulur!..

Kadere inanmayanlar insanlığa neyi takdim ediyorlar?

Çalışmayıp, tembelce oturmayı mı? Yoksa, sebeplere teşebbüs etmekle birlikte sonra neticeyi rıza ile karşılamayıp üzülmeyi, dövünmeyi mi?.. Bunda insanlığı ıstıraba sürüklemenin ötesinde ne fayda umuyorlar?!. Hassas ruhu ve tahammülsüz bedeni ile şu aciz insanı, nasıl bu ağır yükün altına sokuyorlar!?. Yoksa huzursuz, asabi ve isyankâr ruhlardan, kendi yıkıcı emelleri hesabına bekledikleri bir şeyler mi var?

Suçlarımızı kadere yükleyebilir miyiz?

Kaderi ikiye ayırabiliriz; ızdırari kader, ihtiyari kader.

"Izdirari kader"de bizim hiçbir tesirimiz yok. O, tamamen irademiz dışında yazılmış.

Dünyaya geleceğimiz yer, annemiz, babamız, şeklimiz, kabiliyetlerimiz ızdırari kaderimizin konusu. Bunlara kendimiz karar veremeyiz. Bu nevi kaderimizden dolayı mesuliyetimiz de yok.

İkinci kısım kader ise, irademize bağlıdır. Biz neye karar vereceksek ve ne yapacaksak,

Allah ezeli ilmiyle bilmiş, öyle takdir etmiştir.

Kalbimiz çarpıyor, kanımız temizleniyor, hücrelerimiz büyüyor, çoğalıyor, ölüyor.

Vücudumuzda, bizim bilmediğimiz birçok işler yapılıyor. Bunların hiçbirini yapan biz değiliz.

Uyuduğumuz zaman bile bu tür faaliyetler devam ediyor.

Ama şunu da çok iyi biliyoruz ki, kendi isteğimizle yaptığımız işler de var. Yemek, içmek, konuşmak, yürümek gibi fiillerde karar veren biziz. Zayıf da olsa bir irademiz, az da olsa bir ilmimiz, cılız da olsa bir gücümüz var.

Yol kavşağında, hangi yoldan gideceğimize kendimiz karar veriyoruz. Hayat ise, yol kavşaklarıyla dolu.

Şu halde, bilerek tercih ettiğimiz, hiçbir zorlamaya maruz kalmaksızın karar verip işlediğimiz bir suçu kendimizden başka kime yükleyebiliriz?

Yaptıklarımızı Allah yarattığına göre bizim suçumuz ne?

İnsanın cüz-i ihtiyari adı verilen iradesi, önemsiz gibi görülmekle beraber, kainatta geçerli olan kanunlardan istifade ederek büyük işlerin meydana gelmesine sebep olmaktadır.

Bir apartmanın üst katının lütuflarla, bodrum katının ise işkence aletleriyle dolu olduğunu ve

bir şahsın bu apartmanın asansörü içerisinde bulunduğunu farz ediniz. Kendisine,

apartmanın bu keyfiyeti daha önce anlatılmış bulunan bu zat, üst katın düğmesine

bastığında lütfu mazhar olacak, alt katın düğmesine bastığında ise azaba duçar olacaktır.

Burada iradenin yaptığı tek şey, sadece hangi düğmeye basılacağına karar vermesi ve

teşebbüse geçmesidir. Asansör ise, o zatın kudret ve iradesiyle değil, belirli fizik ve

mekanik kanunlarla hareket etmektedir. Yani, insan üst kata kendi iktidarıyla çıkmadığı gibi,

alt kata da kendi iktidarıyla inmemektedir. Bununla beraber asansörün nereye gideceğinin

tayini, içindeki şahsın iradesine bırakılmıştır.

İnsanın kendi iradesiyle yaptığı bütün işler, bu ölçüyle değerlendirilebilir. Mesela; Cenab-ı

Hak, meyhaneye gitmenin haram, camiye gitmenin ise faziletli olduğunu insanlara bildirmiş

bulunmaktadır. İnsan bedeni ise kendi iradesiyle, misaldeki asansör gibi her iki yere de

gitmeye müsait bir yapıdadır.

Kainattaki faaliyetlerde olduğu gibi, beden içindeki faaliyetlerde de insanın iradesi söz

konusu olmamakta ve insan bedeni, kanun-u külli adı verilen ilahi kanunlarla hareket

etmektedir. Fakat onun nereye gideceğinin tayini, insanın irade ve ihtiyarına bırakılmıştır. O

hangi düğmeye basarsa, yani nereye gitmek isterse, beden oraya doğru hareket etmekte,

dolayısıyla da gideceği yerin mükafatı veya cezası o insana ait olmaktadır.

Kader zulüm eder mi?

Bazı insanlar zengin, güzel ve sıhhatli doğarlar; bazıları da fakir, çirkin ve sakat. Bunlar,

insan iradesinin karışmadığı "ızdırari kader" in konusudur. Bu farkı bahane ederek zulümden

söz edenler duyarız. Halbuki, zulüm bir hakkın çiğnenmesidir. Kulun ise, Allah'ta hiçbir

hakkı yoktur. O, ne vermişse sırf lütfundan dolayıdır.

Bize düşen, verilmeyen nimetleri düşünüp isyana yeltenmek değil, verileni hatırlayıp

şükretmektir. Eksiklikler, kulun denenmesi içindir. Dünyayı bir imtihan salonuna

benzetirsek, hoş gitmeyen durumlar birer imtihan sorusudur. Kul isyan mı edecek, yoksa

verilen nimetlere şükürle, mahrum kaldığına sabır ile mi karşılık verecek?

Zengin bir tüccar düşünelim. Dükkanına gelen iki fakire, sırf merhametinden dolayı iyilik

etmek istiyor. Birine gömlek ve pantolon giydirdi, diğerine ise, bunlara ilaveten ceket ile

palto hediye etti. Sadece gömlek ve pantolon alan adam, "Tüccar bana zulmetti, öbür

adama fazla verdi." diyebilir mi? Derse, bu sözü edepsizlik olmaz mı?

Biz insanlar da bu fakirlere benziyoruz. Allah, sonsuz merhameti sebebiyle, tükenmez

hazinesinden nimetler veriyor. Vücudumuzu, aklımızı, hayalimizi, soluduğumuz havayı, içtiğimiz suyu, yediğimiz gıdayı yaratan o. Çalışmadık, kazanmadık, hak etmedik. O, sırf lütfundan dolayı ikram ediyor. Eksik alan sabrederse ebedi nimetler kazanacak.

Dünya hayatı kısa bir imtihandan ibaret... Az nimetlenen kul, birinci adam gibi asi olur, "zulüm" derse, edepsizlik eder. Vazifesi, verilene şükretmektir. Aksi halde azaba davetiye çıkarır.

Allah, her işinde adildir, asla zulmetmez. Musibetlere de bu açıdan bakmak gerekir. Belalar ya işlediğimiz bir hatanın sonucudur veya imtihanın ürünüdür.

Evi yanan kişi, kadere dil uzatmadan önce, bildiği bir sebep yoksa bile, yine suçu kendisinde arasın. Belki bir insanın kalbini kırmıştır! Ev yakan suç işler, ama kader adalet eder!

Rüzgarın önünde bir yaprak mıyız?

Dikkat edilirse, kaderi bahane ederek, "Benim ne suçum var." diyen kişinin, iradeyi yok saydığı görülür.

Eğer insan, "rüzgarın önünde sürüklenen bir yaprak" ise, seçme kabiliyeti yoksa, yaptığından mesul değilse, o zaman suçun ne manası kalır? Böyle diyen kişi, bir haksızlığa uğradığı zaman mahkemeye müracaat etmiyor mu?

Halbuki, anlayışına göre şöyle düşünmesi gerekirdi:

"Bu adam benim evimi yaktı, namusuma dil uzattı, çocuğumu öldürdü, ama mazurdur. Kaderinde bu fiilleri işlemek varmış, ne yapsın, başka türlü davranmak elinden gelmezdi ki."

Hakkı çiğnenenler gerçekten böyle mi düşünüyorlar?

İnsan yaptığından sorumlu olmasaydı, "iyi" ve "kötü" kelimeleri manasız olurdu.

Kahramanları takdire, hainleri aşağılamaya gerek kalmazdı. Çünkü, her ikisi de yaptığını isteyerek yapmamış olurlardı. Halbuki hiç kimse böyle iddialarda bulunmaz. Vicdanen her insan, yaptıklarından sorumlu olduğunu ve rüzgarın önünde bir yaprak gibi olmadığını kabul eder.

Allah'ın ne yapacağımızı bilmesi, bizi sorumluluktan kurtarır mı?

Bir film senaryosu tasarlayalım: dedektif, soygun planı hazırlayan üç adamı gizlice dinliyor. Zamanı gelince, soyulacak yere gidiyor. Maksudı suçüstü yakalamak. Fakat soyguna başlarken, adamlar planı değiştiriyorlar. Biri vazgeçiyor, ikisi başka türlü hareket ediyorlar. Eğer bir başkasının bilmesi soyguncuların hareketlerini engelleseydi, planın değişmemesi gerekirdi. Polisin önceden bilmesi olaya hiç tesir etmedi.

Plan değişmese yine etmeyecekti. Çünkü onlar, bu işi polis öyle biliyor diye yapmayacaklardı. Zaten polisin neler bildiğini de bilmiyorlardı.

Eğer planı uygulasalar, yakalansalar ve polis, yaptıklarını önceden bildiğini söyleseydi, "Sen böyle bildiğin için, biz bu suçu işledik. Gerçek suçlu sensin. Biz masumuz." mu diyeceklerdi?

Günah işleyip de suçu kadere, yani "o işi önceden bilen ilahi ilme" yüklemek isteyen günahkârın bunlardan ne farkı var?

"Kaderimden kaçamam, yazılan başa gelir, olacak denen olur. Öyleyse günahımdan dolayı niçin suçlu sayılıyorum?" diye düşünenler hiç de az değil.

Bu mantığın, mesuliyetten kurtulmak isteyen bir suçluya ait olduğu gün gibi ortada. İşte formül: suçu kadere yükle ve rahatla! Adil bir hakem olan vicdanın, bu düşünüş biçimiyle huzura kavuşacağını sanmıyorum. Çünkü, yapıp ettiklerimizin dikkatli bir şahididir o. Şüphesiz bir "kader kanunu" vardır ve hükmünü yürütür, ama "irade" de bir kanundur. Her günahı isteyip dileyerek işlediğimizi nasıl unutabiliriz? Alinyazımızı okuyamıyoruz, kaderde

olanı bilmiyoruz. Bizim bildiğimiz, önümüzde biri iyi, diğeri kötü iki yol bulunduğu. Asla inkar edemeyeceğimiz irademizle birinden gidiyoruz. Giderken de nefsimizden başka bir zorlayıcı olmadığını pekala hissediyoruz. Önce değil, ancak her şey olup bittikten sonra öğreniyoruz alın yazımızı.

Şu misalin meselemize ışık tutacağına inanıyorum. Harika bir kameraman düşünelim. Diyelim ki, bu adam, bizim gelecekteki on günlük hayatımızı gizlice filme aldı. Yani o, on günlük yaşantımızı önceden bildi. Biz de film olayını öğrendik, ama bantta neler olduğunu bilmiyoruz. On birinci gün filmi bize gösterdi. İşlediğimiz hataları, günahları ve suçları seyrettik. Kameramana, *“Sen bizim on günlük geleceğimizi bilmesen, görüntülemesen, biz bu suçları işlemezdik.”* diyebiliriz miyiz?

Bilmekle yapmanın çok farklı şeyler olduğunu vurgulamak gerekir. Bir misal vermiştik. Bizlerin bir çekirdeğin ağaç olacağını bilmemiz onun ağaç olmasına gerek olmadığı anlamına gelmez.

Ayrıca bir makine veya bina için bir plan yapılırsa, madem ki plan var, öyleyse binaya ve makinaya ne gerek var denilebilir mi?..

Yarın bir yere gideceğimizi ve şunları yiyeceğimizi planlıyalım. Buna göre madem ne yapacağımız belli öyleyse ne gerek var gitmeye ve yemek yemeye diyor muyuz?.. Biz bile gündelik basit şeyler için bunu diyemeysek, Allah’ın sayısız hikmetlerle yarattığı insanı, madem ne yapacağını biliyordu öyleyse neden imtihan ediyor denilemez. Kaderin esas anlamı, “Allah’ın, olmuş olacak her şeyi bilmesi” demektir. Dikkat edersek insan iradesini yok saymıyor. Bilmek ayrı yapmak ayrıdır. Bilen Allah’tır, yapan kuldur. Bu konuya bir misal verelim:

Peygamberimiz (asm) İstanbul’un fethini ve komutanını yüz yıllar önce müjdelemiş ve haber vermiştir. Zamanı gelince de dediği gibi çıkmış. Şimdi, İstanbul Peygamberimiz (asm) dediği için mi fethedildi, yoksa fethedileceğini bildiği için mi söyledi. O zaman Sultan Fatih yatsaydı, çalışmasaydı, ordular hazırlatıp savaşmasaydı yine olacak mıydı? Demek ki Allah Fatih’in çalışıp İstanbul’u fethedeceğini biliyordu ve bunu elçisi Hz. Peygamber (asm)’e bildirdi.

Buradaki ince nokta: Allah bildiği için yapmıyoruz; biz yapacağımız için Allah biliyor. Zaten Allah’ın geleceği bilmemesi düşünülemez. Bilmese veya bilemese yaratıcı olamaz. Buna bir örnek verelim; Allah dostu evliyadan bir öğretmen düşünelim. Öğrencilerinden birisine “Yarın seni şu kitaptan imtihan edeceğim.” diyor. Fakat öğretmen Allah’ın izniyle onun film, maç, oyun, eğlence, derken sabah okula çalışmadan geleceğini bilerek, akşamdan karnesine “0” yazıyor. Ertesi sabah öğrenci sorulan sorulara cevap veremiyor ve sıfırı hak ettiğini bildiği anda, öğretmen cebinden not defterini çıkarıp “Senin çalışmayıp sıfır alacağını bildiğim için önceden deftere sıfır yazmıştım.” diyor. Buna karşı öğrenci “Hocam sen sıfır yazdığın için ben sıfır aldım. Yoksa geçer puan yazsaydın geçerdim.” diyebilir mi? Demek ki Allah yazdığı için biz yapmıyoruz, bizim yapacağımız şeyleri bilerek Allah yazıyor. İşte buna kader diyoruz.

Teşbihte hata olmasın, Allah da, bizim ömrümüz boyunca yapacaklarımızı “ezeli kamerasıyla “Levh-i Mahfuz” denilen bir banda alıyor. Fakat biz o filmde neler bulunduğunu asla bilmiyoruz. Bu tespit hareketimize, niçin tesir etsin! Gerçek bu olunca, mesuliyet elbette bizimdir. Hür irademizle kötüyü seçip, günah işlediğimiz için suçlanıyoruz, başka şey için değil. “Kaderimde yazılıysa suçum ne?” demeye hiç hakkımız yok. İsteyerek suç işlemek “suç” değilse, suç ne peki?

Bize düşen, günahımıza tövbe etmek, affı için yalvarmak ve güzel ameller işleyip cezadan

kurtulmaya çalışmak. Suçu kadere yüklemeye çalışmakla ancak kendimizi aldatabiliriz, Allah'ı, asla!..

Kaynak: www.sorularlaislamiyet.com